

 Klicka på respektive box för mera information

Fakta och råd

Vad är KOL

KOL, Kroniskt obstruktiv lungsjukdom, är en långsamt fortskridande sjukdom som vanligtvis orsakas av rökning. Vid KOL finns inflammation i luftrören vilket gör att de blir svullna och det bildas slem. Efterhand kan lungvävnad förstöras och det blir svårare för luftens syre att tas upp så att man lättare blir andfådd. Ju tidigare sjukdomen upptäcks och man kan behandla inflammationen, desto snabbare kan man minska förstörelsen av lungvävnad. För mer information se 1177.se

När ska jag söka vård

När jag

- önskar stöd att sluta röka
- när jag inte kan vara fysiskt aktiv eller inte vet hur jag ska träna fysiskt
- är mer andfådd än normalt
- har ökad hosta, mer eller segare slem
- har besvär med andningen när jag ligger ner
- svullnar om fotlederna
- inte vet hur jag ska ta mina mediciner
- går ner i vikt ofrivilligt

Ring 112 om det är mycket svårt att andas trots luftrörsvidgande medicin eller om du har svårt att ligga ner på grund av andningsbesvär

Vad kan jag göra själv

- **Rökstopp** är det absolut viktigaste för att förhindra att KOL utvecklas, och för att bromsa upp redan konstaterad KOL
- **Var fysiskt aktiv** Rätt andningsteknik underlättar andningsarbetet. Kontakta gärna din lokala Hjärt- och Lungförening för träning i grupp. Uppsala kommun har träffpunkter där du kan träna gratis.
- **Vaccin** mot influensa årligen vid konstaterad KOL, samt en dos av vaccin mot lunginflammation

Patientinformation

- 1177.se om KOL
- medicinstruktioner.se under Astma/ allergi/ KOL: filmer om olika inhalationstekniker
- Sluta röka-linjen
- Patientförening
- Riksförbundet HjärtLung

Primärvård

Diagnos

KOL-diagnos bör misstänkas vid långvarig exponering för luftvägsretande ämnen (oftast tobaksrök).

Som screeningmetod kan man använda FEV1/FEV6-mätare. Om FEV1 < 80 % av förväntat eller kvoten är ≤ 0,73 bör vidare utredning med spirometri med reversibilitetstest göras.

Kvoten FEV1/FVC ska för diagnos vara < 0,7 efter bronkdilatation.

Samsjuklighet bör utredas.

Behandling

Behandling enligt LMV:s riktlinjer och bör vara multiprofessionell. Målet är att öka livskvalitet, förbättra lungfunktionen, lindra symptom samt förhindra allvarligare sjukdom.

- **Rehabiliterande behandling** till alla, helst efter bedömning av sjukgymnast
- **Lindrande behandling** med luftrörsvidgande läkemedel provas vid symptom
- **Förebyggande behandling** bör insättas vid återkommande exacerbationer

Levnadsvanor Region Uppsala

Skriftlig behandlingsplan bör ifyllas och revideras fortlöpande för att patienten själv ska kunna hantera sin sjukdom bättre.

Uppföljning/ återbesök (kan i vissa fall vara telefonkontakt) utförs med fördel av astma/KOL-sjuksköterska

Utvärdering av

- Behandling
- Fysisk kapacitet
- Frakturrisk
- ADL
- Nutritionsstatus (dietist om BMI <22)

Kommunal

Hälsö- och sjukvård

Hälsö- och sjukvård, kommunen

- Vem kan få hälsö- och sjukvård av kommunen.
- Hur får du hjälp?
- Mer information.

Remiss

Indikationer akut remiss till akutmottagning

- Saturation i vila < 93% med allmänpåverkan
- Hotande andnings svikt
- Hastig progress av symptom

Indikationer remiss till specialistmottagning

- Saturation i vila < 93%
- Dåligt behandlingssvar
- Oklar diagnos
- Nyupptäckt svår KOL (GOLD C-D)
- Frekventa exacerbationer

Återremiss till primärvård ska innehålla:

- Beskrivning av patientens tillstånd
- Aktuell medicinering
- Råd hur handlägga akuta försämringar
- Information om patienten ska kallas eller själv beställa återbesök
- Kriterier för återremittering till Lungklinik
- Skriftlig behandlingsplan

Bra att veta

Ekonomisk ersättning, bidrag, stöd

- Sjukskrivning
- Högkostnadsskydd
- Tandvårdsstöd
- Sjukresor
- Tolkjänst
- Anhörigstöd
- Närståendepenning

Patienträttigheter

- Rätten till ny bedömning
- Vårdgaranti
- Tystnadsplikt
- Behandling av personuppgifter
- Tillämpning av patientlagen

Patientsynpunkter

- Patientnämnden
- Inspektionen för vård och omsorg, IVO
- Ersättning vid skada

Specialistvård

Akutmottagning

Vid akuta försämringar värdera svårighetsgrad. Överväg differentialdiagnoser och sök orsak till försämring (pneumoni, pneumothorax, lungembolism, akut hjärtsvikt, hjärtinfarkt) Lathund akuta exacerbationer

IVA-indikationer

- Medvetandepåverkan
- pO2<8, pCO2>6, pH<7,3

Inläggning vårdavdelning, indikationer

- Fortsatt påverkat allmäntillstånd efter initial terapi
- Sökt akut x flera senaste dygnen

På vårdavdelning

- Observation allmäntillstånd, SaO2, lungauskultation
- Farmakoterapi oxygen, steroider. Antibiotika? OBS inhalationsteknik
- Non invasiv ventilation vid behov
- PEP-andning KOL med andnöd
- Ledarstyrd konditions- och styrketräning i direkt anslutning till exacerbation

Skriftlig behandlingsplan

Levnadsvanor Region Uppsala

Fortsatta kontroller på Lungklinik

- Svår labil KOL
- Syrgasbehandling i hemmet

Remittera vid behov till:

- Sjukgymnast/Fysioterapeut
- Röklutarstöd
- Arbets terapeut
- Dietist (alltid vid BMI < 22)
- Kurator
- Primärvård för uppföljning
- Hemsjukvård
- Palliativ vård

Fördjupning vårdpersonal

- Nationella riktlinjer KOL, Socialstyrelsen
- Kunskapsstöd, vård och behandling, SKL
- Läkemedelsbehandling vid KOL, Läkemiddelsverket
- www.goldcopd.com
- FYSS om KOL
- Sjukskrivning

Kvalitetsindikatorer/ uppföljningsmått

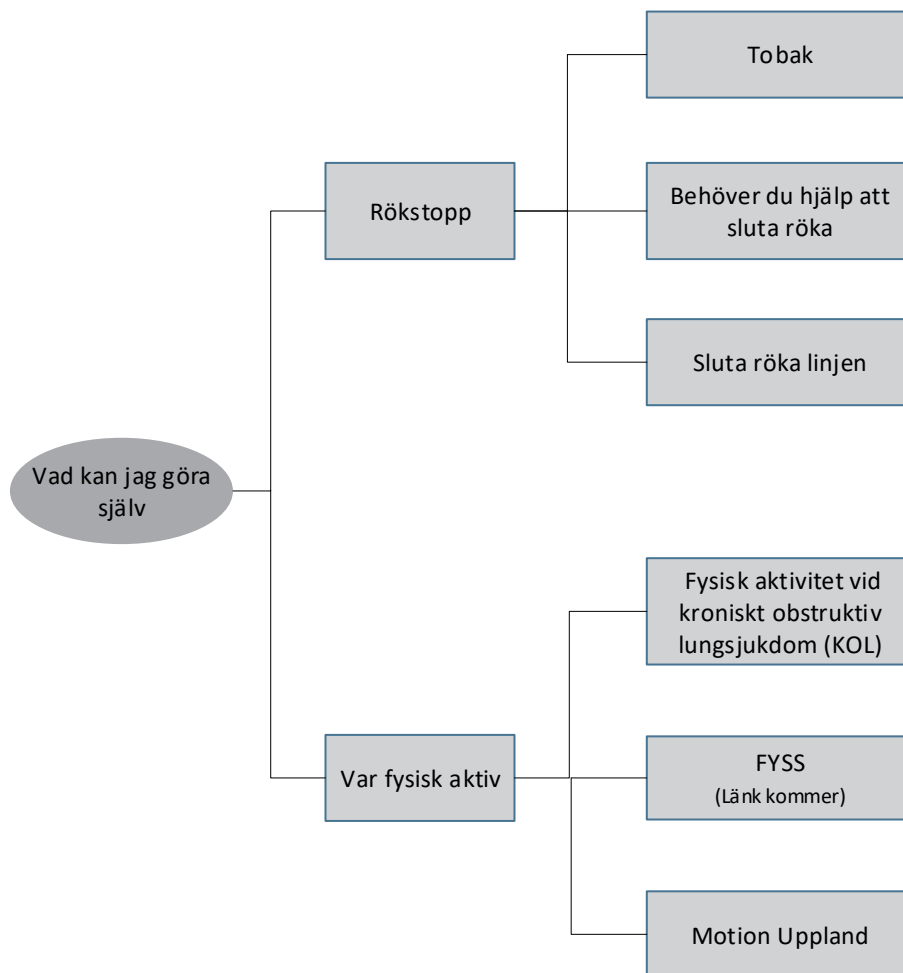
Vårdöversikt

KOL

Klicka på respektive box för mera information

[Tillbaka till vårdöversikt](#)

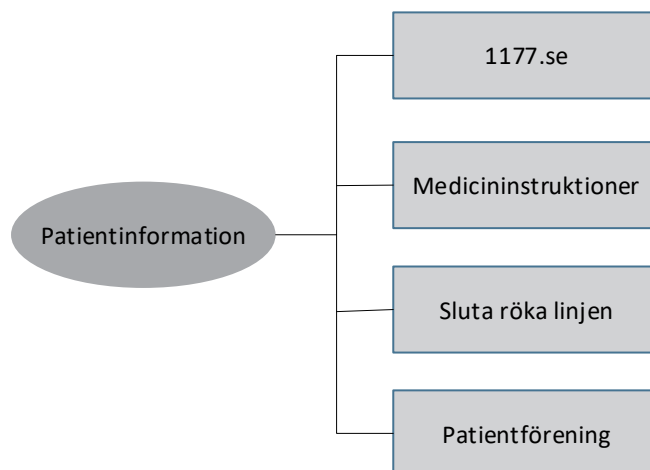
Vårdöversikt

KOL

Klicka på respektive box för mera information

[Tillbaka till vårdöversikt](#)

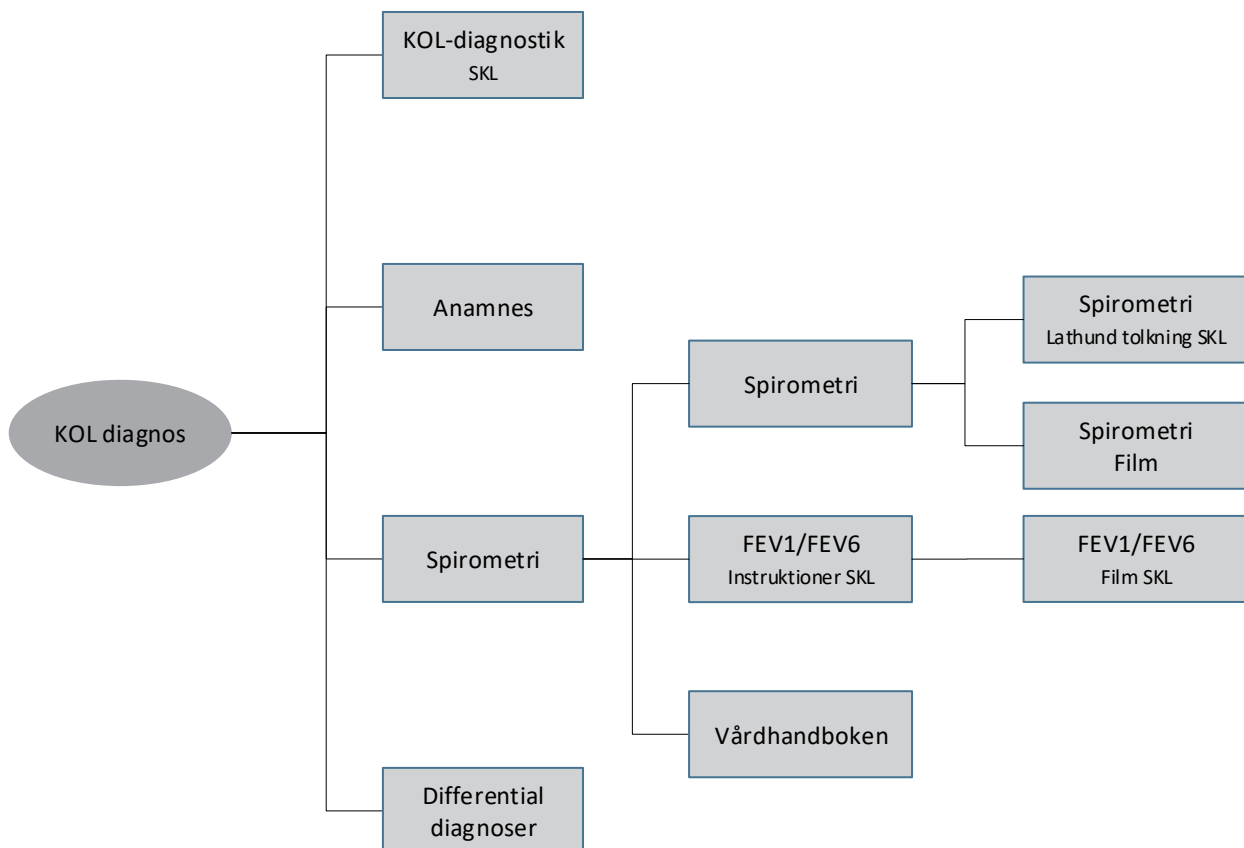

Vårdöversikt

KOL

 Klicka på respektive box för mera information

[Tillbaka till vårdöversikt](#)

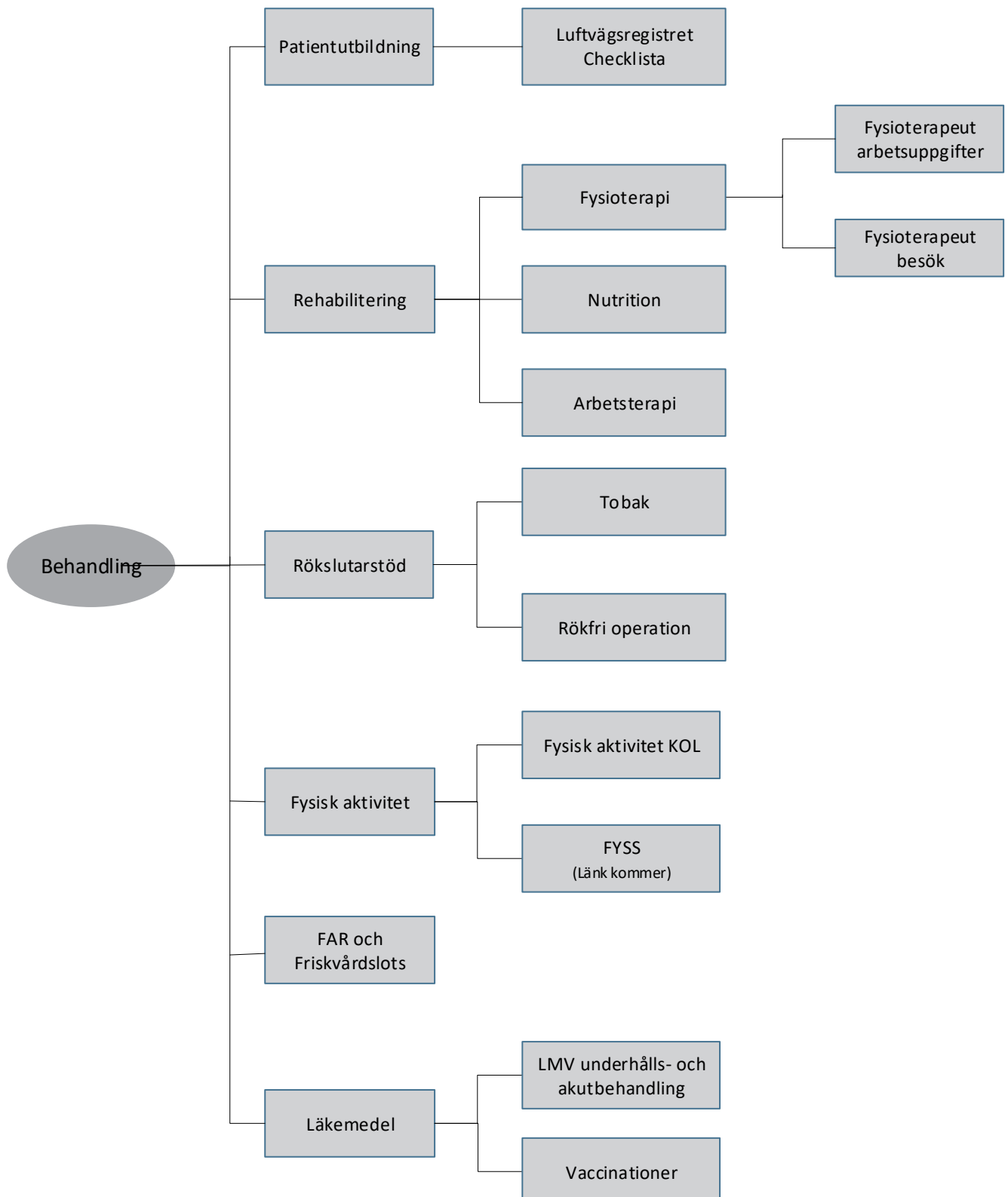

Vårdöversikt

KOL

 Klicka på respektive box för mera information

Tillbaka till vårdöversikt

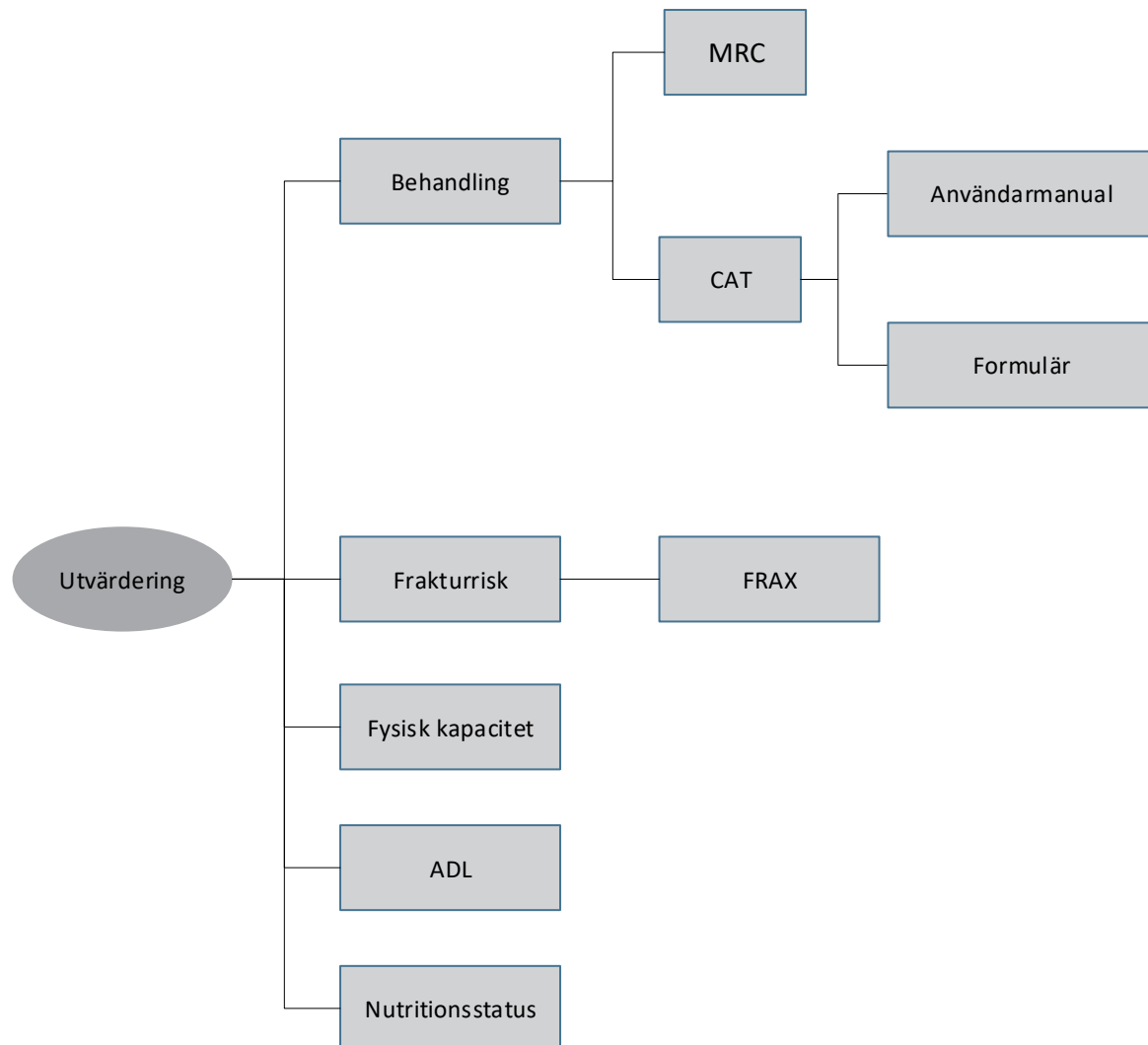

Vårdöversikt

KOL

Klicka på respektive box för mera information

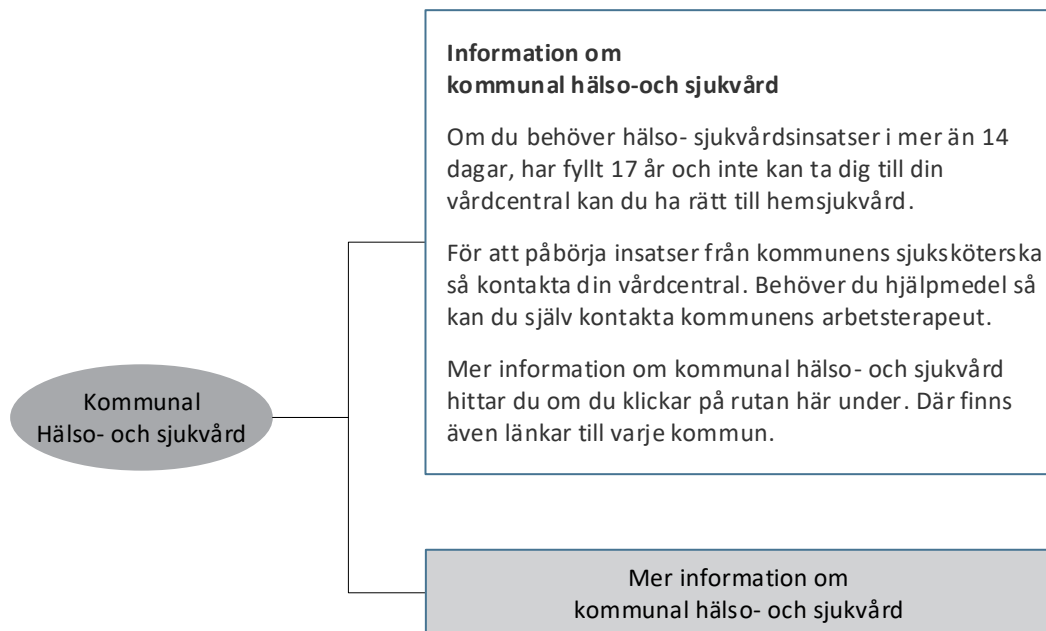
[Tillbaka till vårdöversikt](#)

Vårdöversikt

KOL

 Klicka på respektive box för mera information

[Tillbaka till vårdöversikt](#)

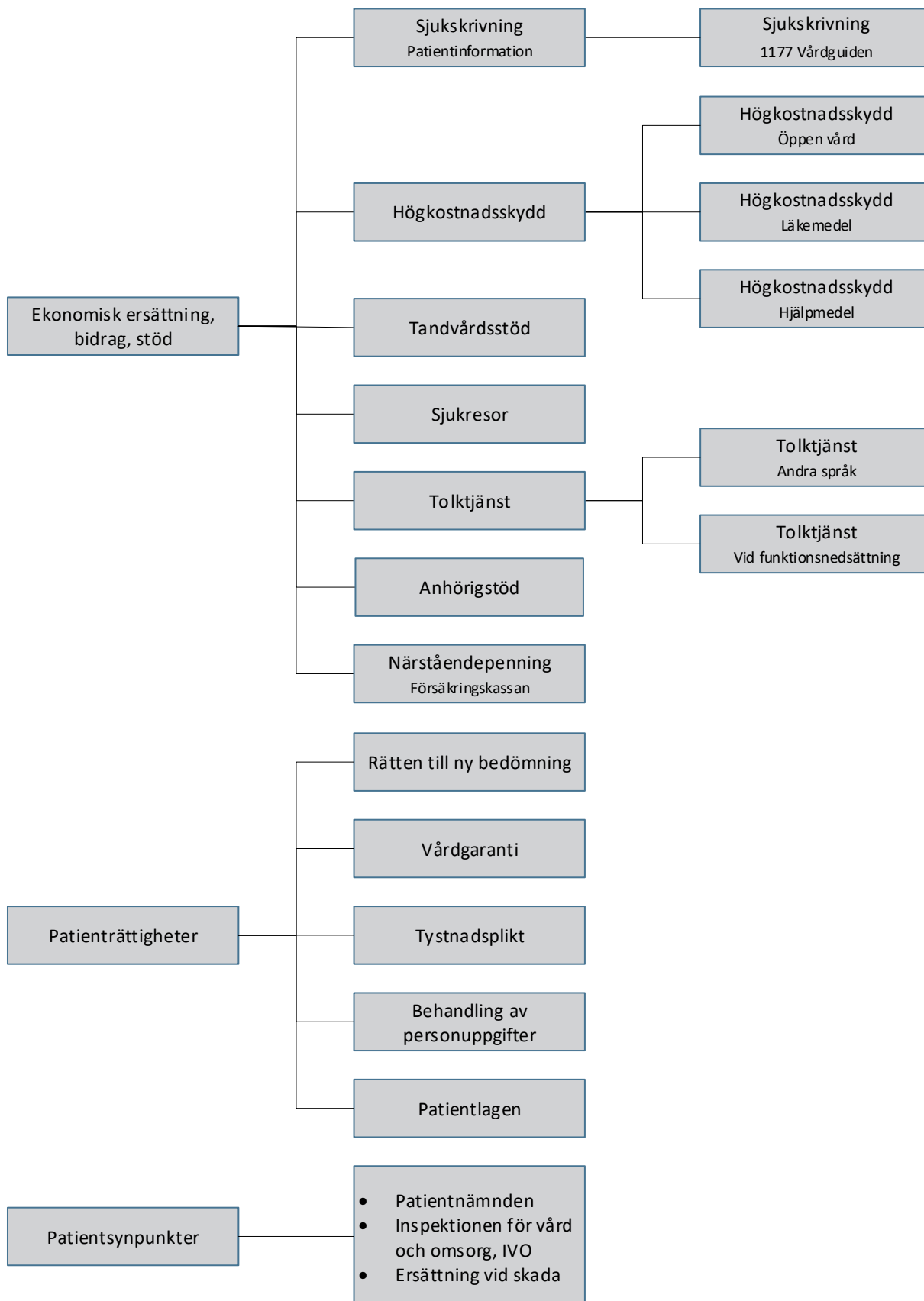

Vårdöversikt

KOL

 Klicka på respektive box för mera information

[Tillbaka till vårdöversikt](#)

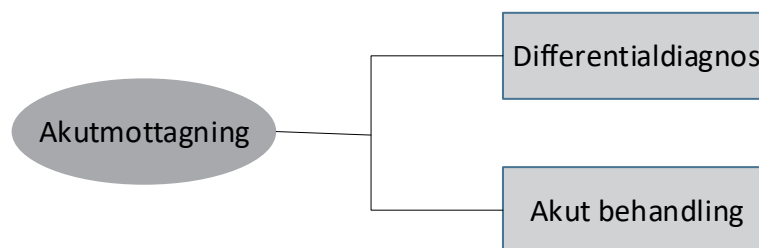
Vårdöversikt

KOL

Klicka på respektive box för mera information

[Tillbaka till vårdöversikt](#)

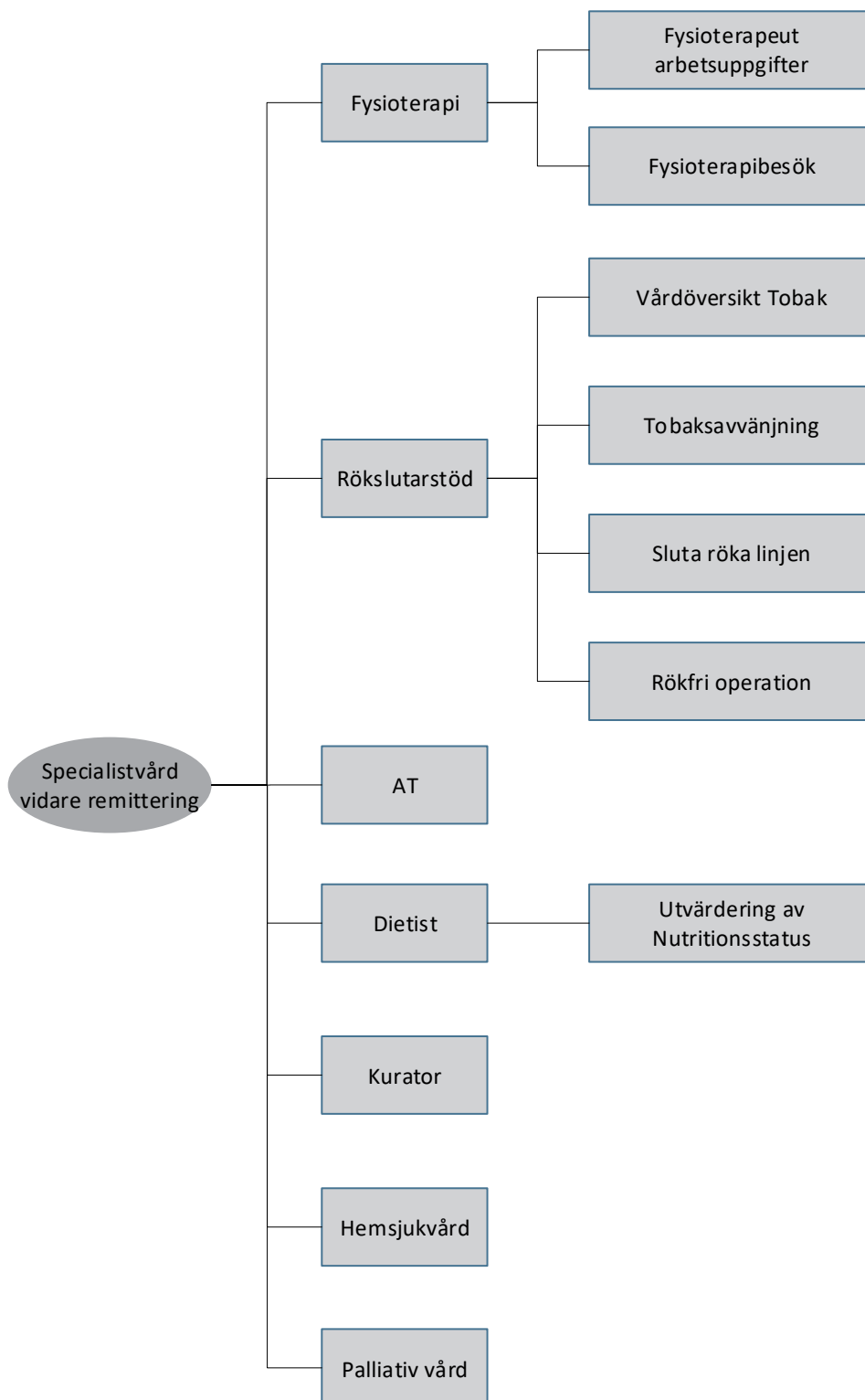

Vårdöversikt

KOL

 Klicka på respektive box för mera information

[Tillbaka till vårdöversikt](#)

Vårdöversikt

KOL

 Klicka på respektive box för mera information

[Tillbaka till vårdöversikt](#)

